5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem vyučovacího předmětu Prvouka je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků 1. stupně získané výchovou v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitele. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Předmět je rozčleněn do pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitosti přírody; Člověk a jeho zdraví.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Prvouka je na prvním stupni v prvním až třetím ročníku dotována dvěma hodinami týdně. Výuka probíhá převážně v rámci kmenové učebny, v terénu. Probrané učivo může být upevňováno a prohlubováno prostřednictvím krátkodobých i dlouhodobých projektů, návštěv vzdělávacích programů Střediska ekologické výchovy SEVER.

Během výuky předmětu Prvouka se zaměřujeme také na vybrané okruhy průřezových témat Osobní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Týdenní časová dotace v ročnících											
1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**1. stupeň celkem**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**2. stupeň celkem**	**Celkem**
2	2	2	0	0	6	0	0	0	0	0	6

Výchovné a vzdělávací strategie

K vytvoření a rozvoji kompetencí žáka začleňujeme do výuky Prvouky následující výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k práci s informačními zdroji (práce s textem, vyhledávání informací na internetu v encyklopedii) a následné prezentaci před spolužáky (referáty, motivační a doplňující úkoly).

Kompetence pracovní

- environmentální výchovou podporujeme ekologické cítění,
- podporujeme propojení s praktickým životem,
- vedeme žáky k bezpečnému používání nástrojů, pomůcek a aktivnímu přístupu ke zdraví,
- vedeme žáky na základě prožitých aktivit k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za své činy,
- zařazujeme pokusy, laboratorní práce, třídění a srovnávání – praktické hledání shod a rozdílů,
- organizujeme smysluplné exkurze.

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme modelové situace,
- jdeme žákům příkladem.

Kompetence komunikativní

- zařazujeme diskuse, besedy, vlastní prezentace.

Kompetence k řešení problémů

- prostřednictvím skupinové práce, hraní rolí a vhodné volby úlohy spojené s praktickým životem je žák připravován na řešení situací.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k ochraně kulturních a přírodních památek včetně životního prostředí,
- zařazujeme simulace situací, ve kterých žáci vyhodnocují problém a učí se na něj reagovat (první pomoc, obhajoba atp.).

Kompetence digitální

- zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi (PC, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod.),

- poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií, při nichž si mohou uvědomit a dodržovat pravidla chování v online prostředí (např. sdílení dokumentů, online komunikace),
- vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit,
- vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech,
- nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) a výsledků jednoduchých pokusů,
- využíváme digitální technologie (např. digitální teploměr) a online aplikace při pozorování přírody,
- při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět Vyučovací předmět: Prvouka				
Očekávané výstupy z RVP ZV	**Školní výstupy**	**Učivo**	**Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy***	**Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření**
1. ročník				
Místo, kde žijeme				
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	**žák:** - zná místo a adresu svého bydliště - dokáže popsat cestu z domova do školy a naopak - orientuje se v budově školy	**Domov** (prostředí bydliště, orientace v místě bydliště, adresa) **Škola** (naše škola – prostředí školy, okolí školy, ve třídě –	**OSV1** - dovednosti pro učení **OSV6** - vzájemné poznávání ve třídě	**ČJS-3-1-01p** orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy **ČJS-3-1-01p** popíše a zvládne cestu do školy

	- volí vhodné způsoby chování a komunikace k zaměstnancům školy - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, popíše nebezpečná místa - si uvědomuje důležitost dodržování pravidel pro hezké vztahy ve třídě	činnosti ve škole, vztahy se spolužáky, pravidla slušného chování, cesta do školy – riziková místa a situace)	**OSV7** - chování podporující dobré vztahy ve třídě, empatie **OSV8** - schopnost naslouchat, komunikace v různých situacích **OSV9** - rozvoj schopností pro spolupráci, řešení konfliktů **OSV10** - řešení problémů v mezilidských vztazích **OSV11** - pomoc spolužákům **VDO1** - škola jako model otevřeného partnerství, demokratická atmosféra **MKV2** - integrace žáků z jiného kulturního prostředí do třídního kolektivu **MKV5** - nekonfliktní život v multikulturní společnosti **EV4** - naše obec (příroda a kultura obce) ***Čj*** *- adresa* ***Vv*** *- kresba domov, škola, plánek cesty do školy, dopravní téma*	
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	**žák:** - dokáže pojmenovat svou obec a její části - pozoruje a popíše změny v okolí domova a školy			
Lidé kolem nás				
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i	**žák:** - vyjmenuje členy rodiny - popíše role členů rodiny - zná své datum narození - je tolerantní k odlišnosti spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	**Rodina** (moje rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, narozeniny, můj pokojíček, pomáháme si – příbuzenské a mezigenerační vztahy, ohleduplnost, domácí mazlíčci)	**OSV6** - vzájemné poznávání ve třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech	**ČJS-3-2-01p** rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy **ČJS-3-2-01p**

nedostatkům		**Každý jsme jiný**	**OSV7** - chování podporující dobré vztahy v rodině, empatie, pomoc **OSV8** - schopnost naslouchat, komunikace v různých situacích **MKV1** - jedinečnost každého člověka; respektování zvláštností etnik **MKV2** - důležitost integrace jedince v rodinných vztazích; význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance k odlišnostem, empatie ***Čj*** *- čtení příběhů o rodině; vyhledávání jmen v kalendáři* ***Aj*** *- anglické označení členů rodiny* ***Hv*** *- písně s námětem rodiny, poslech písní jiných kultur* ***Vv*** *- rodina, kamarád*	dodržuje základní pravidla společenského chování **ČJS-3-2-01p** při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně **ČJS-3-2-01p** projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	**žák:** - pojmenuje a popíše povolání rodičů - spojuje název povolání s jeho charakteristickou činností	**Povolání** (u lékaře, v divadle, v knihovně, v obchodě)	***Vv, Pč*** *- tematické práce* ***Čj*** *- dramatizace, jak se chováme u lékaře, v divadle atd.*	**ČJS-3-2-02p** pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
Lidé a čas				
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě,	**žák:** - rozlišuje roční období - vyjmenuje měsíce v roce a	**Rok** (roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, kalendář, denní režim, měříme čas, kolik je	***Čj*** *- popis denního režimu*	**ČJS-3-3-01p** pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	dny v týdnu - popíše svůj denní režim - orientuje se v denní době	hodin)	***Hv*** *- písně na téma ročních období* ***Vv*** *- roční období* ***Pč*** *- výroba hodin* ***M*** *- určování času*	**ČJS-3-3-01p** zná rozvržení svých denních činností
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	**žák:** - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - vypráví o rodinných zvycích	**Advent a Vánoce** (zvyky a tradice) **Velikonoce** (zvyky a tradice) **Současnost a minulost** (proměny způsobu života)	**MKV1** - poznávání vlastního kulturního zakotvení ***ČJ*** *- čtení a vyprávění příběhů o Vánocích a Velikonocích* ***Hv*** *- koledy* ***Vv, Pč*** *- zvyky, tradice; výroba vánočních dekorací*	**ČJS-3-3-03p** rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti **ČJS-3-3-03p** poznává různé lidské činnosti
Rozmanitost přírody				
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	**žák:** - porovná a popíše proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	**Podzim** (příroda na podzim, na procházce v lese, podzimní plody, podzim na poli, v zahrádce u babičky **Zima** (zimní počasí, příroda v zimě, zimní sporty) **Jaro** (příroda na jaře, jarní počasí, hry na jaře, jarní rostliny, v sadu, včelky, práce na zahradě, ptáci, mláďata, poznávání zvířat) **Léto** (letní radovánky, letní počasí, zahrada v létě, léto v lese, léto na poli, prázdniny a bezpečnost)	**EV1** - ekosystémy (les, pole, kulturní krajina) **EV4** - ochrana přírody ***Čj*** *- čtení příběhů o přírodě* ***Hv*** *- písně o ročních obdobích* ***Vv*** *- rostliny, živočichové* ***Pč*** *- využití přírodnin* ***Tv*** *- sporty typické pro různá roční období*	**ČJS-3-4-01p** pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	**žák:** - pozná rozdíl mezi dřevinami a bylinami - popíše stavbu těla květiny a stromu - rozlišuje stromy na jehličnaté a listnaté a uvede konkrétní příklad - rozlišuje ovoce a zeleninu a uvede konkrétní příklad - volí vhodné způsoby chování			**ČJS-3-4-02p** pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat **ČJS-3-4-02p** pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

	vedoucí k ochraně rostlin a živočichů	**Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody**		
Člověk a jeho zdraví				
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	**žák:** - ukáže a správně pojmenuje části lidského těla - uplatňuje základní hygienické návyky - rozlišuje mezi nemocí a úrazem a popíše své zdravotní obtíže a pocity - má povědomí o péči o své tělo zdraví - dělí potraviny na zdravé a nezdravé	**Lidské tělo** (moje tělo, smysly, nemoc a úraz, péče o své tělo, zdravá strava)	**OSV2** - já jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika **OSV4** - dovednosti zvládání stresových situací; hledání pomoci při potížích ***Vv*** *- kresba lidského těla* ***Pč*** *- zdravá svačina, oběd* ***Tv*** *- důležitost sportu pro zdraví, bezpečnost, rizika úrazu*	**ČJS-3-5-01p** uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění **ČJS-3-5-01p** pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	**žák:** - rozezná nebezpečí - volí bezpečné místo pro hru - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování v silničním provozu, dopravních prostředcích - rozumí významu dopravních značek v okolí bydliště a školy - neohrožuje své zdraví ani zdraví druhých osob - zná důležitá telefonní čísla	**Péče o zdraví** (bezpečné chování, předcházení nebezpečným situacím, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních) **Dopravní výchova** (bezpečné chování v silničním provozu a dopravních prostředcích, dopravní značky) **Důležitá telefonní čísla** (150, 155, 158)	**EV3** - vliv dopravy na životní prostředí ***Tv*** *- vycházka* ***M*** *- dopravní značky (tvary)* ***Vv, Pč*** *- tematická práca*	**ČJS-3-5-02p** rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných **ČJS-3-5-02p** uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu	**žák:** - se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci - v případě potřeby požádá	**Osobní bezpečí** (bezpečné chování v rizikovém prostředí, šikana, týrání, sexuální a jiné	**OSV7** - péče o dobré vztahy; lidská práva **OSV8** - komunikace v různých situacích, dovednosti	**ČJS-3-5-03p**

nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- o pomoc pro sebe i druhé - ví o možnosti kontaktovat se s operátory tísňových linek	zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích)	komunikační obrany proti agresi a manipulaci **MV1** - pěstování kritického přístupu ke sdělením v médiích **MV2** - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality **MV4** - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci ***Čj*** *- dialog, telefonický rozhovor*	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	**žák:** - dodržuje pokyny dospělých při mimořádných událostech	**Ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí** (postup v případě ohrožení, integrovaný záchranný systém)	**OSV10** - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování při různých problémech **OSV11** - pomáhající a prosociální chování ***Pč*** *- evakuační zavazadlo*	**ČJS-3-5-04** reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

2. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*	Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
Místo, kde žijeme				
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším	**žák:** - zapíše adresu svého bydliště - dokáže popsat cestu z domova do školy a naopak - popíše autobusové spojení	**Domov** (místo, kde žijeme – orientace v místě bydliště, adresa) **Škola** (naše škola – co děláme ve	**OSV1** - dovednosti pro učení **OSV6** - vzájemné poznávání ve třídě	**ČJS-3-1-01p** orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy **ČJS-3-1-01p**

okolí	do školy a místa bydliště - seznámí se s právy dítěte - dodržuje práva a povinnosti žáka školy - uplatňuje bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu a dopravních prostředcích při cestě do školy a ze školy	škole, vztahy se spolužáky, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, okolí školy, bezpečná cesta do školy – riziková místa a situace, autobusové spojení)	**OSV7** - chování podporující dobré vztahy ve třídě, empatie; lidská práva jako regulativ vztahů **OSV8** - schopnost naslouchat, komunikace v různých situacích **OSV9** - rozvoj schopností pro spolupráci, řešení konfliktů **OSV10** - řešení problémů v mezilidských vztazích **OSV11** - pomoc spolužákům **VDO1** - škola jako model otevřeného partnerství, demokratická atmosféra **MKV5** - nekonfliktní život v multikulturní společnosti ***Čj*** *- adresa* ***Vv*** *- kresba domov, škola, plánek cesty do školy, dopravní téma*	popíše a zvládne cestu do školy
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	**žák:** - pojmenuje svou obec a její části, začlení ji do většího celku (součást České republiky) - zaznamená změny v okolí bydliště a školy - pozná české mince a bankovky - má povědomí o významných budovách a místech v okolí bydliště a školy	**Obec** (její název a části) **Naše vlast** (Česká republika, české mince a bankovky) **Významné budovy a místa v okolí bydliště a školy**	**VDO2** - občan jako odpovědný člen společnosti ***M*** *- finanční gramotnost, mince, bankovky*	

Lidé kolem nás				
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	**žák:** - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy popíše role členů rodiny - rozlišuje role rodinných příslušníků - zná své datum narození	**Rodina** (u nás doma - příbuzenské vztahy v rodině, role členů rodiny, život a funkce rodiny, rodinné oslavy, pomáháme si - příbuzenské a mezigenerační vztahy, ohleduplnost, domácí zvířata chovaná pro radost)	***Vv*** *- matka, otec, rodina* ***Čj*** *- popis rodičů* **OSV7** - chování podporující dobré vztahy v rodině, empatie, pomoc **OSV8** - schopnost naslouchat, komunikace v různých situacích **MKV2** - důležitost integrace jedince v rodinných vztazích; význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance k odlišnostem, empatie	**ČJS-3-2-01p** rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy **ČJS-3-2-01p** dodržuje základní pravidla společenského chování **ČJS-3-2-01p** při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně **ČJS-3-2-01p** projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	**žák:** - uvědomuje si rozdíl mezi fyzickou a duševní prací - chápe význam a potřebu různých povolání	**Povolání** (fyzická a duševní práce, zaměstnání)	***Vv, Pč*** *- tematické práce* ***Čj*** *- příběhy o povoláních; vyprávění - co dělají mí rodiče*	**ČJS-3-2-02p** pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
Lidé a čas				
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti,	**žák:** - vyjmenuje měsíce v roce a přiřadí je k ročním obdobím - orientuje se v čase a časové	**Rok** (měsíce v roce, kalendář, letopočet, části dne, hodiny, minulost - přítomnost - budoucnost)	***Vv*** *- roční období, zvyky, tradice, výroba vánočních a velikonočních dekorací*	**ČJS-3-3-01p** pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

přítomnosti a budoucnosti	údaje využívá v běžném životě - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	**Současnost a minulost v našem životě** (předměty denní potřeby, bydlení, proměny způsobu života, průběh lidského života, generace) **Advent a Vánoce** (zvyky a tradice) **Masopust** (zvyky a tradice) **Velikonoce** (zvyky a tradice)	***Pč*** *- hodiny, masky, kraslice* ***M*** *- orientace v čase* ***Čj*** *- vánoční a velikonoční příběhy* ***Hv*** *- vánoční a velikonoční koledy* **MKV1** - poznávání vlastního kulturního zakotvení	**ČJS-3-3-01p** zná rozvržení svých denních činností
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu uplatňuje elementární poznatky	**žák:** - určí historické památky v obci			
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	**žák:** - porovnává minulost a současnost - uvědomuje si vliv činnosti člověka na lidskou společnost - podporuje uchovávání kulturních tradic naší společnosti			**ČJS-3-3-03p** rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti **ČJS-3-3-03p** poznává různé lidské činnosti
Rozmanitost přírody				
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	**žák:** - pozoruje, popíše a porovná proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - popíše stavbu těla květin, keřů a stromů - popíše stavbu těla savců a ptáků - chová se odpovědně vůči životnímu prostředí	**Podzim** (na procházce v lese, význam lesa, podzimní les, savci v podzimním lese, podzimní rybník, ryby, stěhovaví ptáci, podzimní zahrada, zelenina, ovoce) **Zima** (zvířata v zimě, zimní zahrada) **Jaro** (květiny na jaře, stromy na jaře, jaro u vody, jarní les, ptáci a jejich hnízda, hospodářská zvířata)	**EV1** - ekosystémy (les, pole, kulturní krajina) **EV2** - podmínky života, význam pro společnost, využití zdrojů (voda, půda, ovzduší) **EV3** - vliv společnosti na kvalitu životního prostředí; ochrana přírody **OSV11** - osobní odpovědnost za ochranu přírody	**ČJS-3-4-01p** pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny	**žák:** - třídí ptáky na stěhovavé			**ČJS-3-4-02p**

podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	a stálé - má povědomí o dělení ovoce podle jeho částí - orientuje se v dělení zeleniny podle částí, které jíme - uvede příklad rostlin vyskytujících se v lese, u rybníka, na zahradě a louce v různých ročních obdobích - uvede příklad živočichů žijících v lese, u rybníka, na statku a na louce	**Léto** (prázdniny v přírodě, statek v létě, léto na louce, léto v lese) **Ochrana a tvorba životního prostředí** (odpovědnost lidí)	***Čj*** *- čtení příběhů o přírodě* ***Hv*** *- písně o ročních obdobích* ***Vv*** *- kresba a malba - rostliny, živočichové* ***Pč*** *- využití přírodnin; péče o rostliny* ***Tv*** *- sporty typické pro různá roční období*	pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat **ČJS-3-4-02p** pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
Člověk a jeho zdraví				
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	**žák:** - rozpozná a správně pojmenuje vnitřní orgány a zná jejich hlavní funkci - uplatňuje základní hygienické a režimové návyky - vhodným chováním a činnostmi projevuje vztah ke zdraví - vystihne a popíše rozdíl mezi nemocí a úrazem - zná důležitá telefonní čísla - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	**Zdraví** (naše tělo, zdravý životní styl, nemoc a úraz) **Důležitá telefonní čísla** (150, 155, 156, 158, 112, 1210)	***Čj*** *- dialog, telefonický rozhovor* ***Vv, Pč*** *- kresba zdravého jídelníčku, modelování zdravých potravin* **OSV2** - já jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika **OSV4** - dovednosti zvládání stresových situací; hledání pomoci při potížích **OSV7** - péče o dobré vztahy; lidská práva **OSV8** - komunikace v různých situacích (umět zavolat pomoc) **EV4** - náš životní styl, vliv na zdraví	**ČJS-3-5-01p** uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění **ČJS-3-5-01p** pojmenuje hlavní části lidského těla

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	**žák:** - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování v silničním provozu, dopravních prostředcích - ovládá názvy a význam nejznámějších dopravních značek - třídí dopravní značky podle druhů - neohrožuje své zdraví ani zdraví druhých osob - využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času	**Dopravní výchova** (bezpečné chování v silničním provozu a dopravních prostředcích, dopravní prostředky, dopravní značky)	**EV3** - vliv dopravy na životní prostředí ***M*** *- geometrické tvary dopravních značek* ***Vv*** *- práce s dopravní tématikou*	**ČJS-3-5-02p** rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných **ČJS-3-5-02p** uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	**žák:** - se chová obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i druhé - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	**Osobní bezpečí, krizové situace** (bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, předcházení rizikovým situacím v dopravě, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání) **Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví**	***Čj*** *- dialog, telefonický rozhovor* **OSV7** - péče o dobré vztahy; lidská práva **OSV8** - komunikace v různých situacích, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci **MV1** - pěstování kritického přístupu ke sdělením v médiích **MV2** - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality **MV4** - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci	**ČJS-3-5-03p** chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	**žák:** - se seznámí s postupem v případě ohrožení - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	**Ochrana obyvatelstva při mimořádných událostech** (postup v případě ohrožení - varovný signál, evakuace, zkouška sirén)	**OSV10** - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování při různých problémech **OSV11** - pomáhající a prosociální chování	**ČJS-3-5-04** reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

3. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata, *mezipředmětové vztahy*	Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření
Místo, kde žijeme				
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	**žák:** - vyznačí v plánku místo svého bydliště a školy - vyznačí v plánku cestu na určené místo - má povědomí o práci s mapou	**Naše obec** (části obce, místní krajina, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť) **Vesnice, město** **Plánek okolí školy** **Cesta do školy** **Turistické a digitální mapy**	***Vv*** *- plánek okolí školy; tvorba v plenéru* ***Čj*** *- příběhy z našeho okol; popis prostředí* **OSV1** - dovednosti pro učení **MKV5** - nekonfliktní život v multikulturní společnosti **EV1** - lidská sídla, kulturní krajina **EV3** - životní prostředí, jeho vliv na společnost, vliv společnosti	**ČJS-3-1-01p** orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy **ČJS-3-1-01p** popíše a zvládne cestu do školy

		Krajina v okolí domova (orientace v krajině, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body)	na životní prostředí; ochrana životního prostředí **EV4** - naše obec, příroda a kultura obce	
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	**žák:** - pojmenuje svoji vlast, hlavní město, vybrané oblasti ČR - začlení svoji obec do příslušného kraje - rozlišuje státní symboly - chová se zodpovědně vůči životnímu prostředí	**Naše vlast** (Česká republika) **Regiony ČR** (hlavní město Praha, Kraj Vysočina)	**VDO2** - občan jako odpovědný člen společnosti ***Vv*** *- česká vlajka* ***Hv*** *- česká hymna*	
Lidé kolem nás				
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	**žák:** - rozlišuje příbuzenské vztahy, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - chápe principy demokracie - je tolerantní k odlišnosti spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - má základní povědomí o příjmech a výdajích domácnosti - zná svá práva a povinnosti - ve svém chování uplatňuje pravidla slušného chování - podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při	**Rodina** (postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, způsoby placení) **Soužití a chování lidí** (mezilidské vztahy, pravidla slušného chování, komunikace, principy demokracie, pomoc nemocným, sociálně slabým) **Odlišnost a tolerance**	***M*** *- finanční gramotnost; slovní úlohy o věku* **OSV7** - chování podporující dobré vztahy, empatie, pomoc; lidská práva **OSV8** - schopnost naslouchat, komunikace v různých situacích **VDO1** - uplatňování principů demokracie v životě školy **MKV2** - důležitost integrace jedince v rodinných vztazích; význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance	**ČJS-3-2-01p** rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy **ČJS-3-2-01p** dodržuje základní pravidla společenského chování **ČJS-3-2-01p** při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně **ČJS-3-2-01p**

	práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod. a pravidla dodržuje	**Práva a povinnosti** (základní lidská práva a práva dětí, práva a povinnosti žáků školy)	k odlišnostem, empatie; princip slušného chování	projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	**žák:** - uvědomuje si význam a potřebu různých povolání	**Povolání** (druhy povolání, fyzická a duševní práce)	***Vv, Pč*** *- tematické práce* ***Čj*** *- příběhy o povoláních; sloh o povolání rodičů*	**ČJS-3-2-02p** pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
Lidé a čas				
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	**žák:** - seřadí jednotlivé časové úseky, orientuje se v časové přímce - na příkladech porovnává minulost, přítomnost a budoucnost - využívá časové údaje v organizaci denních činností	**Čas** (orientace v čase, denní režim, časová přímka)	***M*** *- jednotky času*	**ČJS-3-3-01p** pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase **ČJS-3-3-01p** zná rozvržení svých denních činností
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	**žák:** - má povědomí o kulturních a historických památkách a významných událostech v okolí	**Naše obec** (památky, pověsti, významné události)	**EV4** - naše obec (příroda, kultura)	**ČJS-3-3-02p** rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	**žák:** - zná zvyky a tradice naší společnosti - určuje čas (časový údaj zařadí do minulosti, přítomnosti, budoucnosti)	**Orientace v čase** (určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace) **Současnost a minulost v našem životě** (proměny způsobu života, bydlení)		**ČJS-3-3-03p** rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti **ČJS-3-3-03p** poznává různé lidské činnosti

Rozmanitost přírody				
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	**žák:** - definuje rozdíl mezi živou a neživou přírodou - třídí živočichy a rostliny podle jejich vlastností	**Živá příroda** (vlastnosti živých organismů) **Živočichové** (vlastnosti živočichů a jejich dělení) **Rostliny** (vlastnosti rostlin a jejich dělení, části těla kvetoucích rostlin) **Houby** **Neživá příroda** (voda, vzduch, horniny a nerosty, půda, teplo a světlo) **Látky a jejich vlastnosti** (třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek) **Délka, hmotnost, objem, teplota a čas** (měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek, pokusy)	***Čj*** *- básničky, četba; pranostiky* ***Hv*** *- písničky o přírodě* ***Pč*** *- modelování ovoce a zeleniny, výroba zvířátek z přírodnin* ***Vv*** *- tematická kresba, malba* **EV1** - různé ekosystémy, druhová rozmanitost **EV2** - přírodní zdroje, jejich získávání a využívání; význam biodiverzity a její ochrana ***Pč*** *- materiály* ***M*** *- jednotky délky, hmotnosti, objemu a času* ***Tv*** *- měření sportovních výkonů* ***Pč*** *- recepty*	**ČJS-3-4-02p** pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat **ČJS-3-4-02p** pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	**žák:** - provádí jednoduché pokusy s látkami, zaznamená jejich průběh a výsledek pomocí digitálních technologií - hledá společné a rozdílné vlastnosti látek - změří základní veličiny (i s využitím digitálních technologií)			**ČJS-3-4-03p** provede jednoduchý pokus podle návodu
Člověk a jeho zdraví				
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke	**žák:** - vysvětlí životní potřeby člověka - snaží se o dodržování zdravého životního stylu - popíše stavbu lidského těla, základní funkce a projevy	**Lidské tělo** (kůže, lidské orgány, pohyb, růst) **Zdravý životní styl** **Péče o zdraví**	**OSV2** - já jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika **OSV4** - dovednosti zvládání stresových situací; hledání pomoci při potížích	**ČJS-3-5-01p** uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění **ČJS-3-5-01p**

zdraví	člověka, vnitřní orgány, kostru, jejich funkci a význam - preventivně pečuje o své zdraví - vysvětlí základní rozdíly mezi mužem a ženou		**EV4** - náš životní styl, vliv prostředí na zdraví **OSV7** - péče o dobré vztahy; lidská práva **OSV8** - komunikace v různých situacích, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci **OSV10** - dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích **EV3** - vliv dopravy na životní prostředí **MV1** - pěstování kritického přístupu ke sdělením v médiích **MV2** - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality **MV4** - výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci ***Tv*** *- lidské tělo, svaly; význam sportu pro zdraví* ***Pč*** *- zdravé recepty* ***Čj*** *- telefonický rozhovor* ***VV, Pč*** *- výroba dopravních značek*	pojmenuje hlavní části lidského těla
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	**žák:** - chápe pojmy šikana, týrání a jiné formy násilí - dodržuje pravidla bezpečného chování platná pro cyklistu v silničním provozu	**Osobní bezpečí** (bezpečné chování v rizikovém prostředí, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích) **Dopravní výchova** (cesta do školy, cyklista)		**ČJS-3-5-02p** rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných **ČJS-3-5-02p** uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	**žák:** - chová se bezpečně v rizikovém prostředí - aplikuje znalost důležitých telefonních čísel v praxi	**První pomoc a důležitá telefonní čísla**		**ČJS-3-5-03p** chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	**žák:** - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	**Ochrana obyvatelstva při mimořádných událostech** (postup v případě ohrožení, požáry - příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru)	**OSV10** - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování při různých problémech **OSV11** - pomáhající a prosociální chování	**ČJS-3-5-04** reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech